

Finans Norges innspill til Stortingets familie- og kulturkomiteens behandling av statsbudsjettet for 2023

Utvidelse av gjeldsregistrene til å omfatte flere typer gjeld

Barne- og likestillingsdepartementet har blant annet som prioritert satsing på budsjettåret 2023 å vurdere å utvide gjeldsregistrene med informasjon om flere typer gjeld. Det er positivt. Gjeldsregistrene er et svært viktig hjelpemiddel for bankene når de skal gjøre sine kredittvurderinger.

Jo bedre informasjon banken har om lånesøkers gjeldssituasjon, jo lettere er det å gjøre gode kredittvurderinger. Sammen med utlånsforskriften har gjeldsregistrene bidratt til en nedgang i forbrukslån på 25 mrd kr over en treårsperiode. Det betyr at færre får lån som de ikke greier å håndtere. Finans Norge støtter derfor forslaget som nå har vært på høring om å endre forskriften til gjeldsinformasjonsloven som gjør det mulig å utvide gjeldsregistrene til å omfatte pantesikrede lån.

Finans Norge mener samtidig det er nødvendig at departementet vurderer ytterligere forbedringer av gjeldsregistrene gjennom å gjøre endringer i gjeldsinformasjonsloven, og er fornøyd med at dette skal prioriteres i 2023.

Bedre gjeldsrådgivning og gjeldsordning

Finans Norge mener også det er viktig å få på plass en bedre gjeldsordningslov, og er fornøyd med at det også står på departementets prioriteringsliste. Like viktig er det imidlertid med god rådgivning før den personlige økonomien blir så vanskelig at man har behov for gjeldsordning.

I dagens situasjon mener Finans Norge derfor det er viktig å styrke gjeldsrådgivningsapparatet i NAV, og det er derfor bra at Arbeids- og inkluderingsdepartementet ønsker oppdatert kunnskap om tilgjengeligheten og kvaliteten på den økonomiske rådgivningen i NAV-kontorene. I den situasjonen mange norske husholdninger er i akkurat nå, er tidsaspektet imidlertid av avgjørende betydning.

I fjor innledet Finans Norge og NAV et samarbeid for å synliggjøre at både bankene og NAV kan bistå med råd som kan hjelpe folk som får/er i ferd med å få økonomiske problemer. Vår felles oppfordring er at disse personene søker råd i tide. Dette er ytterligere aktualisert nå når mange husholdninger opplever økte kostnader. Erfaring tilsier at det er lettere å komme frem til gode løsninger med kreditorene og forhindre at gjelden eskalerer dersom man søker råd i banken eller hos NAV så raskt som mulig.

På [Finansnorge.no](https://www.finansnorge.no) er det opprettet en egen side som viser hvilke virkemidler bankene har for å kunne hjelpe sine kunder: <https://www.finansnorge.no/verktoy/okonomi--og-gjeldsradgivning/> Fra disse sidene kan man gå videre til NAVs økonomi- og gjeldsrådgivningsportal, og NAV har direkte lenker til finansnorge.no. Det er avholdt tre felles webinarer for rådgivere i bank og NAV, slik at rådgiverne er kjent med hverandres mandater og verktøy.

Ungdom og økonomi

Finans Norge har tidligere spilt inn behov for å styrke Forbrukertilsynets budsjett gjennom finansiering av ny versjon av Økonomilappen. Finans Norge er skuffet over at departementet ikke har satt av midler til en nødvendig oppdatering av Økonomilappen.

God kjennskap til personlig økonomistyring er viktig og vesentlig kunnskap for ungdom. God økonomistyring har betydning for livskvalitet og helse. Det er derfor viktig å gi alle mulighet til å tilegne seg grunnleggende kunnskap om personlig økonomi tidlig i livet.

I 2015 lanserte Forbrukertilsynet og Finans Norge Økonomilappen, en digital nettportal og kunnskapstest for unge voksne i alderen 16 – 25 år. Portalen ble finansiert med tilskudd på inntil 240 000 kr over statsbudsjettet.

BFD er opptatt av at barn og unge skal få god opplæring i forbrukertema og bli i stand til å opptre som kompetente og bevisste forbrukere. Herunder ligger også kunnskap i personlig økonomi. I dagens økonomiske situasjon er det enda viktigere at unge forbrukerne har gode hjelpemidler til å styre og ha kontroll over egen økonomi.

I portalen ligger informasjon og gode råd om sparing, lån, dagligøkonomi og forbrukerrettigheter. Her ligger også flere kalkulatorer som er spesielt utviklet for målgruppen, som russekalkulator, kalkulator for impuls kjøp, bruk av kredittkort, eie til leie av bolig med mer. Økonomilappen kan brukes av den unge selv, av lærere til bruk i undervisningen i faget Livsmestering, og av finansbedrifter i dialog med ungdom. Nettapplikasjonen kan benyttes sømløst på datamaskin, nettbrett og mobil. Økonomilappen inneholder også kunnskapstester knyttet til de enkelte økonomiske temaene.

Det er mange tema som er aktuelle i dag som ikke var på dagorden i 2015 da Økonomilappen ble lansert. For eksempel cryptovaluta, pensjon fra første krone og finfluensere. Sparing i fond var heller ikke like aktuelt og interessant for målgruppen den gangen. Forbrukertilsynet og Finans Norge ønsker derfor å oppdatere Økonomilappen. I den forbindelse må den også oppdateres med universell utforming.